

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nofrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 121.

V Ljubljani, v ponedeljek 28. maja 1888.

Letnik XVI.

Šopek ne ravno dišečih cvetlic poslancu dr. Foreggerju in njegovim celjskim tovarišem.

Že dvakrat smo obširneje govorili o celjskem poslancu dr. Foreggerju, in vendar se moramo danes zopet z njim pečati, ker se mu je dne 23. t. m. godilo v državnem zboru — priprosti naš narod bi rekel — kakor psu v cerkvi. Skoraj vsi govorniki dajali so mu brce, eni rahlejšje, drugi močnejše, kakor priča stenografski zapisnik dotične seje, iz katerega naj iztrgamo posamezne cvetlice, povežemo je v poseben šopek in podamo celjskim možem, da se veselje vonjav, ki so dišale okoli njihovega poslanca v poslaniški zbornici.

Prvo cvetlico mu je utrgal predsednik dr. Smolka, ki je pred dnevnim redom rekel: „Pred prestopom na dnevni red spomniti moram še na včerajšnji govor g. poslanca Foreggerja. Gospodje poslanci slovanske narodnosti so bili po izjavi gosp. poslanca Foreggerja po pravici razžaljeni: „Slovani po naravi nimajo pravnega čuta.“ To je razžaljiv napad (pritrjevanje na desnici); zato moram gospoda poslanca pozvati k redu.“ (Dobro! Dobro! na desnici.)

Drugo cvetlico mu je podaril dr. Ferjančič, ki je v pričetku svojega govora rekel, da je od njega sicer pričakoval razgovora o slovenskih zemljiških knjigah, da pa nikakor ne bi bil pričakoval kritike gledé imenovanj, toda k temu ga je menda pripravila njegova čestitakomnost, ker je bil v zbornici zaradi celjskega notarja sprožil neko interpelacijo, ki pa ni imela zaželjenega vspeha, in se imenovanje ni strinjalo z njeno zahtevo. (Poslanec dr. Trojan: Čisto prav!)

Potem dr. Ferjančič nadaljuje: „Sila njegovega govora ni bila ravno čudna razprava o tem predmetu, marveč nezaslišano zbadanje, s katerim je napadal Slovane. (Živahno odobravanje na desnici). Trdil je namreč, da Slovani nimajo pravotvorne moči niti pravnega čuta.

Gospoda moja! Gotovo mi bodo pritrdili vsi Slovani v tej zbornici (Poslanec dr. Vašaty: Vsi poštenu ljudje!), ako rečem, da je to zabavljico izrekel najmanj poklican ud visoke zbornice. (Živahno pritrjevanje.) O g. poslanci ne bom izrekel nobene sodbe, sklical pa bi se lahko na sodbe, koje so izrekli o njem njegovi somišljeniki (Tako je! na desnici), sklical bi se na „N. Fr. Presse“ z dne 4. maja t. l. (Veselosť na desnici. — Poslanec dr. Vašaty: To ne bi bil dokaz!), vendar mislim, da se z njegovimi pristaši, ali bolje rečeno, z onimi, na katere se on obojša (Velika veselosť na desnici), strinjamo v sodbi o tem gospodu, in ti bi gotovo njegovih izjav ne hoteli smatrati kot svoje“.

Tretjo cvetko mu je pomolil minister dr. Pražák rekoč: „Kar je prvi gospod govornik (dr. Foregger) omenil, to moram večinoma prezreti, ker o zabavljicah (Pohvala na desnici), katere je govoril pod varstvom slabe zbornične akustike in svoje poslaniške prostosti, ko je napadal oblasti, nenavzoče sodniške in nesodniške osebe, vstvaril si je vsak sam svoje prepričanje...“

Dotični državnim pravdnikom imenovani deželnega sodišča svetovalec je bil v resnici edini prosilec iz sedmega reda, njegov tekmeec pa iz osmega. To le zato navedem, ne da bi se hotel opravičevati nasproti gospodu poslancu (Pohvala na desnici), marveč ker bi mi ne bilo všeč, da bi se razširila mej svet nerresnična sumničenja.“ (Prav dobro! na desnici.)

Potem je dr. Pražák pojasnil dogodek z uradnikom, ki je bil v disciplinarni preiskavi in nad katerim se je znašal dr. Foregger, ter je rekel: „Ne gledé na to, da se po postavi ne sme očitati osebam, ki so bile kaznovane in so kazni prestale, zdelo se mi je zelo nedopustljivo, tako govoriti o tem možu, kakor je govoril gospod poslanec Foregger.“ (Čujta! Čujta! na desnici.)

Četrto koprivo mu je ponudil dr. Gregorec, ki je rekel: „Prvi nasprotni govornik je nas Slovane včeraj razžalil. Poklican je bil zato k redu, in tudi moj tovariš ga je po zasluženju zavrnil. Očital

nam ni le barbarstvo, marveč tudi servilizem. S servilizmom pa je pri narodih ravno tako, kakor pri posameznih ljudeh. Ako je narod nesrečen, izneveri se mu mnogo sinov, in služijo tujemu, srečnejšemu narodu. Naša zgodovina je tisočletna zgodovina trpljenja, torej ni čudno, da imamo največ in najbolj zagrizene renegate. Servilizem pa ni slovanska posebnost.

Gospod celjski poslanec nam je očital pomanjkanje pravnega čuta. Zato so ga že zavrnil, jaz le pristavim, da ima vsak človek pravni čut, le brezumna živina ga nima. Stopi človeku na prste, in pokazal bo pravni čut: Kar nočeš, da ti jaz storim, tega tudi ti meni ne stori. Ker g. poslanec dr. Foregger ne more pokazati svoje dostojnosti in pravnega čuta, mora biti že toliko prijazen, da nam pusti človeško vrednost in pravni čut“.

Tudi nemško-liberalni poslanec dr. Jaques se ni mogel zdržati, da ne bi zavrnil Foreggerja in se odločno zavaroval proti njegovim načelom. Govoreč o ravnopravnosti narodov, ki je zagotovljena v XIX. členu drž. temeljnih postav, je rekel:

„Dovolite mi v tem oziru temeljitejšo nepristransko razpravo. Takoj v pričetku pa opomnim, da mi ne pride in mi ni nikoli prišlo na misel, govoriti o razločku mej pravnim čutom in pravotvorno močjo slovanskih in nemških narodov v Avstriji, marveč je moje popolnoma prepričanje, da so ti narodi v tem oziru popolnoma enakopravni in enakovrstni.“ (Dobro! na desnici.)

Zadnjo je zasolil dr. Foreggerju poročevalec Lienbacher, ki je tako-le govoril: „V deželi navadnih jezikov v Avstriji znam le nemški in nekaj laškega; ne razumem nobenega slovanskega jezika, vendar mi ne bo nikdo ugovarjal, da bi bilo res, kar je govoril gosp. poslanec dr. Foregger, da namreč slovanski narodi nimajo pravnega čuta in sposobnosti za pravno izobražbo. To očitavanje so že zavrnil; je pa tako čudno, da se moramo čuditi, kako more v visoki zbornici ena narodnost drugi to očitati. (Živahna pohvala na desnici). Jaz trdim, da noben narod ne more v zgodovini doseči veljave, ako nima sposobnosti za pravno izobražbo; in da imajo slo-

LISTEK.

Le pošteno!

Slika iz življenja. Česki spisal Al. Dostál, prevel H. H—e.

VIII.

Jurij ni čakal zabave po občnem zboru, in vendar se je je toliko veselil. Vlačil se je okoli pristave, in ker ni nobenega mlatičevih videl, šel je k družini. Nekateri so sedeli na klopi, nekateri na trati. Govorili in šalili so se. Tarča jim je bil ravno mladi Hanuš.

„Oj, prijatelj, naša gospodičina ima drugačne ljudi kot tacega kakor si ti!“

„Ti hodiš lahko do sodnega dneva, Karla še za teboj skozi okno ne bo pogledala.“

„Saj je tudi Urh drugačen mož, olikan in tudi pri stariših globoko zapisan.“

„Edino je, da ta zastaja nekako z učenjem. Letos ne gré dolgo.“

„Je že šel, je že proč.“

„V samostanu je“, dostavil je Hanuš, sladko se smejajoč. Družina je odprla usta, zamajala z

glavo. „Kaj, vi ne verjamete? Danes je to rekel stari Bartoš pred vsemi pri občnem zboru“, je rekel Jurij ter se vsedel k družini. Dobro je seznaniti se tudi z najzadnejšim. Potem bo šlo kakor po stopnjicah višje in višje. Ena dekla je odšla, da naznani „gori“ to nenavadno novico. Lahko bi jo kdo prehitel.

Karla je bila ravno v veži. Veselo je pela.

„Veste kaj je novega v Janovu?“ vprašala je dekla.

„Kako pa hočem zvedeti? Nikjer nisem bila razun v cerkvi, in Marijo čakam vsak trenotek“, odgovorila je Karla.

„Bartošev gospod dijak je vstopil v samostan, oče njegov se je s tem bahal pri občnem zboru.“

„To ni res.“

„Je res. Vem to iz gotovih ust.“

„Od koga?“

„Hanušev Jurij je to prinesel; stoji še pred vrati z družino.“

Karla se je vtopila v misli. Zakaj sem ne pride nobeden od Bartoševih, niti ljuba tovarišica? Noče biti morda tako neblagim selom? Da se je Urh odpeljal, to jej je bilo znano, pa zakaj se ni prišel

ž njo posloviti, zakaj jej ni dal zadnjega „z Bogom“? Da, morda je temu taka. Stariši so silili, prosili, in Urh — je privolil. Dobri deklici so se napolnile oči s solzami. Odšla je iz veže, da ne bi dekla videla solz, da ne bi raznesla, da se je Karla za Urha jokala. Pa bilo je že prepozno; dekla je videla vse in drugo si je že mislila.

Ta večer se je jokala Karla na svoji postelji, in luna je bila edina priča njenih solz. Razsvetila je sobo ter vse videla. O ti priča toliko čudnih človeških čutov, če imaš le srce, kakor mi ljudje, te gotovo časih zabolí, ko vidiš vse na tem svetu!

Deklica, kakoršna je bila mlatičevih Karla, je imela precej dosti snubačev. Povpraševali so, kaj jej bo dal Halda za doto, ali jej je ta ali oni všeč, ali more priti itd. Karla pa je bila kakor nedobiten stolp.

Prvi, ki je prosil za njeno roko, je bil županov Jurij. Ko ni nikoli slišal prijazne besede od nje, začel je bombardovati pri stariših. Haldovim je bila všeč Hanušova kmetija, polja, travniki, da, tudi senco slabega obnašanja Jurijevega bi bili razgnali, ko bi le deklo hotelo. Ali ta ne in ne; ni hotela Jurija niti videti. Nazadnje se je Jurij razjezil,

